

Bilag 2. Resume af høringssvar til Integrationspolitik 2019-22

8. oktober 2018

Udkast til Integrationspolitik 2019-22 har fra den 14. august til 19. september 2018 været i høring hos bl.a. københavnere, organisationer, virksomheder, råd og lokaludvalg.

Sagsnr.
2018-0245036

Dokumentnr.
2018-0245036-8

Sagsbehandler
Anders Freundt

Der er modtaget høringssvar fra: Amager Øst Lokaludvalg, Christianshavns Lokaludvalg, Bispebjerg Lokaludvalg, Amager Vest Lokaludvalg, Brønshøj-Husum Lokaludvalg, Vanløse Lokaludvalg, Vesterbro og Kgs. Enghave Lokaludvalg, Valby Lokaludvalg, Indre By Lokaludvalg, Nørrebro Lokaludvalg, Carsten Koch, Foreningen Nydanser, LO Hovedstaden, Salling Group, Lead the Talent, Dansk Flygtningehjælp, Københavns Erhvervsakademi, Dansk Arbejdsgiverforening, Akademikerne, 3F, LO Hovedstaden, Jeudan, Akademikernes A-kasse, Københavns Ældreråd, Københavns Ungeråd, Handicaprådet i Københavns Kommune, Københavns Medborgerforum, Københavns Stift ved Stiftsudvalget Folkekirke og Religionsmøde, Dansk Friskoleforening, Verdens Kvinder i Danmark, Red Barnet, Dansk Flygtningehjælp Ungdom, Indvandrers Kvindecenetre, Dansk Friskoleforening, Røde Kors, Institut for Menneskerettigheder, De almene boligorganisationer, Mellemfolkeligt Samvirke samt en borger.

Nedenfor er resume af høringssvarene inddelt efter pejlemærker og mål fra Integrationspolitikken. Forvaltningernes eventuelle bemærkninger, herunder håndtering af eventuelle ændringer til Integrationspolitikken, er anført med kursiv. De modtagne høringssvar er vedlagt i bilag 4.

Indholdsfortegnelse

Generelle bemærkninger.....	2
Bemærkninger til Integrationspolitikken 5 pejlemærker	4
Pejlemærke 1 – Flere københavnere med minoritetsbaggrund skal i job.....	4
Pejlemærke 2 – Flere københavnere med minoritetsbaggrund skal klare sig godt i folkeskolen og blive bedre rustet til at gennemføre en ungdomsuddannelse	7
Pejlemærke 3 – Flere københavnere med minoritetsbaggrund skal deltage aktivt i kultur- og foreningslivet og være inkluderet i det omkringliggende samfund.....	9
Pejlemærke 4 – Flere københavnere med minoritetsbaggrund skal opleve en bedre sundhedstilstand og en forbedret livskvalitet....	13

CF 3. kontor - Integration og Vækst, område I

Bernstorffsgade 17
1577 København V

EAN nummer
5798009710581

Pejlemærke 5 – Flere københavnere med forskellig baggrund skal bo side om side, og færre skal udøve kriminalitet.....	14
Øvrige bemærkninger	16

Generelle bemærkninger

En lang række af høringssvarene hilser udkastet til Integrationspolitik velkomment og udtrykker overordnet støtte til politikken, herunder de foreslåede fem pejlemærker og principper.

I høringssvarene fremhæves blandt andet, at det er positivt med en mere langsigtet Integrationspolitik, og politikken roses for at tilgå integrationsindsatsen ud fra et helhedsorienteret perspektiv.

Samtidig nævnes det, at det er en styrke for politikken, at mange har været inddraget i tilblivelsen af den.

Det bemærkes desuden, at politikken bør stille krav og høje forventninger samtidig med at følge op gennem målrettede indsatser, der hjælper borgeren med at leve op til kravene.

Enkelte høringssvar fremhæver, at det foreløbige udkast er skrevet i så overordnede og generelle formuleringer, at det efterlader en uklarhed om, hvilken retning der sigtes til med Integrationspolitikken. I den forbindelse ønsker en enkelt høringspart en beskrivelse af hidtidige indsatser, der virker, og som kommunen ønsker at fortsætte, samt en konkretisering af, hvad kommunen skal gøre bedre fremadrettet. Det nævnes, at politikken med fordel kan indeholde en tydeligere beskrivelse af, hvordan principperne gør sig gældende i pejlemærkerne.

Beskæftigelses- og Integrationsforvaltningen bemærker, at politikken er en politisk vision for integrationen i København. Forvaltningen har derfor ikke indarbejdet en beskrivelse af nuværende og fremtidige konkrete indsatser. Forvaltningerne vil i arbejdet med at implementere politikken konkretisere de indsatser, som skal bidrage til at realisere pejlemærkerne og mål og i den forbindelse have fokus på effekten af indsatserne.

Integrationspolitikens målgruppe

En række af høringssvarene efterspørger en mere positiv og inkluderende italesættelse af målgruppen af borgere med minoritetsbaggrund. Flere steder mangler politikken, ifølge høringssvarene, anerkendelse af borgere med minoritetsbaggrund som ligeværdige borgere, og der er en uhensigtsmæssig anvendelse af ”vi” og ”de”.

Enkelte organisationer advarer imod, at kommunen kun ser på minoritetsborgere som en ressource, der skal komme samfundet til gavn. Det er vigtigt med fokus på ressourcestærke og veluddannede indvandrere som en målgruppe, men samtidig fremhæves, at der ligeledes er en selvstændig værdi i, at borgerne oplever en forbedret livskvalitet.

Der efterspørges et fokus på de øvrige københavnernes ansvar og rolle, og det understreges, at både den enkelte, civilsamfundet samt private og offentlige institutioner har del i det samlede samfundsansvar, og for at integrationen lykkes.

Enkelte hørings svar finder, at fortællingen om familien Ahmed er med til at fastholde stereotyper. Der er et forslag om, at overskriften for Integrationspolitikken ændres til 'Vi skal skabe medborgere ikke modborgere'.

Det bemærkes i hørings svarene, at der mangler initiativer for gruppen af børn på 8-12 år, som sikrer, at de bliver introduceret til og fastholdt i foreningslivet. Der er opbakning til målet om øget tilknytning til foreningslivet, og der efterspørges tilbud til unge på tværs af sociale grupper. Det kan bl.a. være væresteder og aktivitetscentre, der appellerer til alle unge – også dem i udkolning og på ungdomsuddannelserne. Endelig er der efterspørgsel på en aktiv indsats ift. sameksistens mellem de voksne på tværs af etniske baggrunde.

Beskæftigelses- og Integrationsforvaltningen har tilrettet politikens beskrivelse af målgruppen. Det er blandt andet sket ved at fremhæve, at der er tale om en mangfoldig målgruppe med forskellige baggrunde, kompetencer og udfordringer.

Kultur- og Fritidsforvaltningen bemærker, at kommunen allerede arbejder på tværs af sociale grupper via de såkaldte Fritidsguider, der består af frivillige, der guider børn og unge til det lokale foreningsliv.

Beskæftigelses- og Integrationsforvaltningen bemærker desuden, at kommunen i dag har tiltag, hvor voksne kan mødes på tværs af etniske baggrunde. Her kan bl.a. nævnes Welcome House, hvor flygtninge, frivillige københavnere og civilsamfundsorganisationer kan mødes.

Opfølgning

I hørings svarene opfordres til, at Integrationspolitikken følges op med de nødvendige ressourcer i form af økonomi og medarbejdere til driften frem for kortvarige projektmidler. Det er vigtigt, at der investeres i integrationsindsatserne og sættes handling bag visionerne.

I den forbindelse foreslås, at der kommer en tidshorisont på de foreslåede pejlemærker.

Beskæftigelses- og Integrationsforvaltningen bemærker, at der ikke samlet set er afsat midler til at implementere Integrationspolitikken. Politikken er en politisk vision for, hvilken retning København skal bevæge sig på integrationsområdet de næste fire år. Beskæftigelses- og Integrationsudvalget har dog særskilte midler (som udmøntes via en integrationshandleplan), som kan understøtte målopfyldelsen på udvalgets område. Det bemærkes desuden at tidshorisonten for pejlemærkerne er politikens 4-årige periode fra 2019-2022.

Bemærkninger til Integrationspolitikens 5 pejlemærker

Pejlemærke 1 – Flere københavnere med minoritetsbaggrund skal i job

Mål 1. Flere københavnere skal være en del af arbejdsmarkedet

En række høringssvar gør opmærksom på vigtigheden af, at der er et reelt jobperspektiv i borgernes beskæftigelsesindsatser, og at borgerne opkvalificeres, så de får en fast tilknytning til arbejdsmarkedet. Eksempelvis er der opbakning til en virksomhedsrettet og branchespecifik opkvalificeringsindsats, kombineret med jobmentorordninger og sprogundervisning.

I høringssvarene opfordres til at prioritere indsatser, der opkvalificerer og skaber netværk inden for områder med mangel på arbejdskraft. Det kan for eksempel være indsatser, som hjælper medarbejdere med anden etnisk baggrund end dansk i servicebranchen (rengøring) til at komme videre i arbejdslivet. Der skal fokuseres på langsigtede mål om fagrelevante job til flygtninge og indvandrere med længerevarende uddannelser frem for kortsigtede mål om beskæftigelse uagtet fagrelevans. Samtidig bør Københavns Kommune ændre praksis i visitationen af kontanthjælpsmodtagere i lyset af erfaringerne fra flygtningeområdet. Flere høringsparter nævner, at det er vigtigt at fokusere på intensiv sprogundervisning. Eksempelvis ved, at danskindlæring kobles med brug i praksis – som i integrationsgrunduddannelsen. Der er samtidig et ønske om flere virksomhedspraktikker og løntilskudsstillinger for målgruppen.

Der opfordres til at fokusere på beskæftigelsesinitiativer for hele familien, så arbejdsidentiteten i familien øges samtidig, og der opnås positiv effekt på tværs af familien. Ligeledes efterspørges undervisning i uskrevne normer og regler – særligt med inddragelse af arbejdsgivere. Flere høringsparter mener, at civilsamfundet, fx via mentorordninger, kan spille en væsentlig rolle i at få københavnere med minoritetsbaggrund i job eller uddannelse.

Det fremføres, at kommunen kan gå foran i forhold bekæmpelse af diskrimination på arbejdsmarkedet, herunder ubevidst diskrimination. Kommunen kan gå foran og ansætte borgere med minoritetsbaggrund, men kan også sætte krav til leverandører. Det foreslås ligeledes, at det i indledningen af politikken fremhæves, at virksomheder har fordele ved at ansætte mangfoldigt. Der er også forslag om at iværksætte en branchespecifik undersøgelse af mangfoldighed i ansættelse, at indsatser forankres i samarbejde med fagforeninger og arbejdsgiverorganisationer, samt at der tilbydes workshops om mangfoldig rekruttering og håndtering af kulturelle forskelligheder.

Endelig foreslås, at beskæftigelsesindsatsen med fordel kan knyttes direkte til boligplaceringen.

På baggrund af høringssvarene er det præciseret, at praktik og løntilskud skal have et klart jobfokus. Det bemærkes, at der i dag arbejdes med en branche- og virksomhedsrettet indsats, med øget fokus på opkvalificering, netværksskabelse m.v. i integrationsindsatsen. Dette fremgår allerede af politikken.

Beskæftigelses- og Integrationsforvaltningen har i dag målrettede indsatser til borgere med minoritetsbaggrund (i forskellige aldre, og som har været i landet i mange år) i udvalgte brancher, som har et rekrutteringsbehov, herunder rengøringsbranchen. Indsatsen har tilknyttet sprogmentor, og der er klare målsætninger om ordinært job og uddannelse.

Beskæftigelses- og Integrationsforvaltningen arbejder desuden løbende på at anvende de positive erfaringer fra flygtningeområdet i den generelle beskæftigelsesindsats.

På baggrund af høringssvarene er samarbejdet med civilsamfundet om beskæftigelsesindsatsen tydeliggjort i politikken under pejlemærke 1. Det bemærkes, at Beskæftigelses- og Integrationsforvaltningen i dag arbejder i den lokalt forankrede beskæftigelsesindsats i samarbejde med organisationer, som fx Settlementet og SydhavnsCompagniet.

For så vidt angår bemærkningen om vigtigheden af at sammentænke bolig og beskæftigelse, bemærker Beskæftigelses- og Integrationsforvaltningen og Socialforvaltningen, at Københavns Kommune i Budget 2019 har afsat midler til denne opgave.

Det bemærkes, at den seneste opgørelse (2015) over kommunens befolkning og arbejdsstyrke på 16-66 år sammenholdt med ansatte i Københavns Kommune, der har anden etnisk baggrund end dansk, viser, at indvandrere fra ikke-vestlige lande udgør 11,7 pct. af

arbejdsstyrken og 13,9 pct. af de ansatte i Københavns Kommune. Borgerrepræsentationen har i 2006 vedtaget, at Københavns Kommunes medarbejdersammensætning skal afspejle kommunens befolkningssammensætning med hensyn til etnicitet.

Beskæftigelses- og Integrationsforvaltningen bemærker, at Københavns Integrationsråd er med til at kvalificere både Integrationspolitik 2019-22 og indsatser på integrationsområdet. I rådet sidder der både repræsentanter fra arbejdsgiversiden og fagforeningen.

Mål 2. Flere nyankomne københavnere med minoritetsbaggrund – særligt kvinderne – skal være i en integrationsgrunduddannelse (IGU)
I høringen fremgår det, at der bør være fokus på, at der er et reelt beskæftigelsesperspektiv i IGU, men også opmærksomhed på, at IGU ikke er for alle. Desuden er der ønske om, at IGU-indsatsen fortsætter, men at der bør ske ændringer af ordningen, da målgruppen bliver mindre, og der således ikke er nok i uddannelsen til at dække alle ledige stillinger. Endelig er der forslag om, at indikatoren om IGU bør måle særskilt på kvinder.

Det fremgår allerede af politikken, hvem IGU'en er målrettet. Det bemærkes, at KL i deres integrationsudspil fra juni 2018 har foreslået regeringen at udvide målgruppen for IGU til også at omfatte borgere over 40 år.

Beskæftigelses- og Integrationsforvaltningen arbejder i dag med tre typer af IGU-forløb: Der arbejdes med IGU som brobygning til uddannelse, IGU som opkvalificering, mhp. at opnå ordinær beskæftigelse inden for en specifik branche, og IGU som faglig og sproglig udvikling mhp. generel tilknytning på arbejdsmarkedet.

Det er valgt ikke at opdele indikatoren om IGU på mænd og kvinder. Det skyldes, at kommunen bruger Udlændinge- og Integrationsministeriets officielle opgørelser af IGU, og disse opgøres ikke opdelt på køn for hver kommune.

Mål 3. Andelen af virksomhedsrettede indsatser, der går til københavnere med minoritetsbaggrund, skal svare til andelen af københavnere med minoritetsbaggrund i arbejdsstyrken

En række høringssvar fraråder anvendelsen af uddannelsesklausuler i anlægsprojekter, bl.a. fordi der ikke er hjemmel til forslaget.

Forvaltningerne har på baggrund af høringen justeret i politikken, således at der ikke foreslås brug af uddannelsesklausuler, og mål 3 udgår. Det er i stedet præciseret, at Københavns Kommune vil arbejde

for at flere borgere med minoritetsbaggrund får en praktikplads, virksomhedsplacering eller en løntilskudsstilling.

Pejlemærke 2 – Flere københavnere med minoritetsbaggrund skal klare sig godt i folkeskolen og blive bedre rustet til at gennemføre en ungdomsuddannelse

En række høringssvar efterspørger større fokus på drenge og unge mænd med minoritetsbaggrund samt på, hvordan man kan inkludere denne gruppe i skole, fritidsliv, uddannelse og arbejde. Desuden gøres der opmærksom på, at politikken med fordel kan omtale friskoler og privatskoler i sammenhæng med folkeskolen samt private daginstitutioner. Endelig opfordres der til, at der tilbydes en børne-, unge- og uddannelsesmentor til børn og unge med særlige behov, så de har en personlig vejleder gennem hele børne- og ungdomsforløbet.

I politikken indledning benyttes terminologien 'grundskole' i stedet for. Børne- og Ungdomsforvaltningen bemærker dog, at kommunen ikke har ansvar for friskoler og privatskoler.

Beskæftigelses- og Integrationsforvaltningen bemærker, at der i dag arbejdes aktivt på at inkludere udsatte unge, fx igennem den opsøgende fritidsjobsindsats. Børne- og Ungdomsforvaltningen bemærker, at i folkeskolen gennemføres trivselsmålinger på alle folkeskoler, og lokalt arbejdes der for, at børn trives, og der sættes ind, hvis der på nogle skoler/klasser opleves mistrivsel. Fx er klubtilbud på skoleområdet bydækkende og gratis, således at alle børn kan deltage i klubaktiviteter uagtet deres forældres økonomiske situation.

Mål 4. Færre børn med minoritetsbaggrund skal have sproglige udfordringer ved skolestart

En række høringssvar fremhæver børn og unges sprogkunderskaber som vigtige for integrationen samt anbefaler, at der sættes tidligt ind og med ressourcer. I tillæg efterspørgeres større klarhed omkring, hvordan den gode start på livet sikres i relation til afsnittet ”God start uden sprogudfordringer”, og det bemærkes, at forældresamarbejdet bør vægtes højere.

Børne- og Ungdomsforvaltningen arbejder med at sætte tidligt ind med sprogundervisning, hvilket også fremgår af politikken. På baggrund af høringssvaret er det i politikken fremhævet, at Børne- og Ungdomsforvaltningen har fokus på i højere grad end tidligere at lave direkte integration i almenklasser med sprogstøtte frem for start i modtageklasser. Det bemærkes i den forbindelse, at Københavns Kommune i forvejen har et højere serviceniveau, end loven kræver, og

bruger således mange ressourcer på modersmålsundervisning sammenlignet med andre kommuner.

Børne- og Ungdomsforvaltningen forholder sig løbende til udviklingen af børnenes sprogkunderskaber, og i 2018 blev der afsat 70 mio. kr. over en fireårig periode til mere personale i vuggestuer.

Mål 5. Flere unge med minoritetsbaggrund skal gennemføre folkeskolen med et fagligt godt resultat

En række høringssvar roser politikken for at fokusere på indsatser allerede i folkeskolen. Samtidig fremhæver høringen særligt dansk og matematik som vigtige fag, og der rejses ønske om kommunale fritidstilbud til beboerne i lokale byområder, som matcher bydelens befolkningssammensætning. Der foreslås fællesskabsorienterede forløb på folkeskolerne, som styrker elevernes sociale kompetencer, samarbejdsevner, demokratiske færdigheder og blik for forskellighed som ressource. Der foreslås desuden kompetenceudvikling for undervisere om interkulturel undervisning samt fælles format for arrangementer, som styrker elevernes medbestemmelse og aktive deltagelse. Endelig foreslås det, at elevernes flerkulturalitet gøres synlig i undervisningsplanerne.

Det er præciseret i politikken, at der arbejdes med en tidlig og opsøgende indsats.

Børne- og Ungdomsforvaltningen bemærker, at skolerne i København på forskelligvis arbejder med fællesskabsorienterede læringsforløb, både klasseforløb og forløb på tværs af klasser og årgange. Eleverne forberedes igennem deres skolegang til deltagelse, medansvar, rettigheder og pligter i et samfund med frihed og folkestyre, jf. folkeskolelovens formålsparagraf. Derudover udbydes der i København en lang række læringsforløb med dette formål via såkaldt "Åben København-indsatsen", både klasseforløb og forløb på tværs af klasser og årgange.

Endvidere bemærker Børne- og Ungdomsforvaltningen, at skolerne i København arbejder på forskelligvis med elevinddragelse, indflydelse og medbestemmelse, både i den daglige undervisning, i skoleudviklingen og i mere formelle organer som elevråd, ungeråd o.l. Der kompetenceudvikles desuden i København på særligt sprogområdet, og flere af kompetenceforløbene har også interkulturel forståelse som fokuspunkt.

Mål 6. Flere unge med minoritetsbaggrund skal gennemføre en ungdomsuddannelse

En række høringssvar påpeger, at det er vigtigt at indtænke civilsamfundsorganisationernes arbejde med at agere brobyggere til arbejdsmarkedet. Det er eksempelvis at understøtte unge i at

gennemføre en uddannelse og muligheden for fritidsjob. Der er desuden behov for en fritidsjobindsats med mentorstøtte for unge med minoritetsbaggrund over 18 år.

Det foreslås endvidere, at der i højere grad sættes fokus på overgang fra folkeskolen til ungdomsuddannelsen.

Endelig efterspørges indsatser til at nedbringe og forebygge frafald på ungdomsuddannelser, herunder et øget fokus på erhvervsuddannelserne gennem hele forløbet i folkeskolen.

Forvaltningerne har på baggrund af høringssvarene fremhævet i politikken, at civilsamfundet kan inddrages til at brobygge til uddannelsessystemet eller til fritidsjob. Herudover er der tilføjet et afsnit om fritidsjob til unge med minoritetsbaggrund. I forhold til bemærkningen om fritidsjob med mentor til unge over 18 år, bemærker Socialforvaltningen, at dette forslag tidligere har været rejst ved budgetforhandlinger, men forslaget blev ikke vedtaget.

I forhold til bemærkningen om frafald på ungdomsskoler og særligt erhvervsskoler, bemærker Børne- og Ungdomsforvaltningen, at der i folkeskolen arbejdes på at ruste eleverne til at gennemføre en ungdomsuddannelse. Gennem Ungdommens Uddannelsesvejledning arbejder kommunen med afklaring og rådgivning ift. valg af ungdomsuddannelse. Beskæftigelses- og Integrationsforvaltningen arbejder desuden på at forebygge frafald med brobygning til ungdomsuddannelser og med en praktikpladsindsats for såkaldte uddannelseshjælpsmodtagere. Forvaltningerne bemærker i øvrigt, at det er staten, der har myndighed over ungdomsuddannelser, herunder erhvervsuddannelser.

Pejlemærke 3 – Flere københavnere med minoritetsbaggrund skal deltage aktivt i kultur- og foreningslivet og være inkluderet i det omkringliggende samfund

Mål 7. Flere børn og unge med minoritetsbaggrund skal være en del af kultur- og foreningslivet

En række høringssvar støtter ambitionen om, at en tilknytning til kultur- og foreningslivet er godt for integrationen. Det bemærkes, at det savnes, at Københavns Kommune præciserer, hvordan og hvad der skal samarbejdes med frivillige organisationer om, samt hvordan midler til civilsamfundets arbejde er indtænkt i politikken. Endvidere opfordres til, at der fokuseres på at skabe rammer for flygtninges deltagelse i frivillige fællesskaber og kortere events som frivillige.

Det fremføres, at en yderligere styrkelse af det eksisterende samarbejde mellem civilsamfundet og kommunen om FerieCamp, vil

kunne bidrage til at indfri integrationspolitikken ambition om, at flere børn og unge med minoritetsbaggrund skal være en del af kultur- og foreningslivet.

Yderligere opfordres til øget anvendelse af mentorer, mhp. at øge flygtningenes deltagelse i fritidsaktiviteter. I flere høringssvar gives udtryk for, at Københavns Kommune bør samarbejde med frivillige organisationer om at hjælpe flygtninge og indvandrere ind i netværk, fx via "Netværksfamilier", som en god måde at få den rette hjælp og støtte til at tage de praktiske skridt mod fx uddannelse og beskæftigelse.

En række høringssvar foreslår, at der skabes adgang til fx kontingentfritagelse eller foreningsklippekort, hvor borgeren frit kan deltage et antal gange. Yderligere, at der bør fokuseres på fastholdelse i disse aktiviteter, bl.a. via flerårig økonomisk kontingentstøtte. Dette gælder også for gruppen af unge og enlige over 18 år.

Der opfordres til, at Københavns Kommune iværksætter nogle tiltag, som kan være med til at gøre kultur- og fritidslivet attraktivt for ældre med minoritetsbaggrund. Dette vil være med til at afværge ensomhed blandt ældre minoriteter.

Det foreslås, at kommunen skal arbejde for at få alle til at stemme til valgene.

I høringen fremgår tvivl om, hvorvidt de foreninger, der er indgået partnerskaber med (jf. de 16 idræts- og kulturforeninger, som der er indgået sociale partnerskaber med), kan tilbyde den mangfoldighed, der kræves for at løfte målgruppen. Det foreslås at udvide samarbejdet til Socialforvaltningen og lave et endnu tættere samarbejde med Kultur- og Fritidsforvaltningen og de lokale aktører. Der opfordres til, at kommunen afsætter midler til, at unge fra udsatte byområder trænes og styrkes i frivillighed. Der rejses ønske om, at idrætsforeninger, beboerforeninger mv. trænes og støttes i at opsøge og involvere borgere med minoritetsbaggrund i foreningen. Endelig foreslås det, at kommunen med fordel kan oprette kurser for tilflyttere til kommunen, der giver indsigt i foreningslivet og muligheden for at deltage heri.

Forvaltningerne har præciseret i Integrationspolitikken, hvordan samarbejdet med civilsamfundet kan foregå, bl.a. ved at inddrage civilsamfundet i indsatser for at få minoritetsborgere i beskæftigelse og uddannelse. Det bemærkes i den forbindelse, at forvaltningerne allerede samarbejder med flere civilsamfundsorganisationer om at matche nyankomne flygtninge og frivillige. Her lægges vægt på, at civilsamfundsorganisationen kan hjælpe den nyankomne flygtning med at nærme sig job eller uddannelse. Socialforvaltningen arbejder

ligeledes aktivt med inddragelse af civilsamfundet gennem den nye Socialstrategi.

Beskæftigelses- og Integrationsforvaltningen bemærker desuden, at flygtninge har mulighed for selv at være frivillige i Københavns Kommunes Welcome House, hvor flygtninge, frivillige og civilsamfundsorganisationer mødes.

Kultur- og Fritidsforvaltningen bemærker, at der fra 2019 ikke længere bliver afholdt FerieCamp i Bispebjerg, Husum, Tingbjerg, Amager Vest, Ydre Nørrebro og Indre Nørrebro. Med sidste års budget blev der afsat midler til afholdelse af FerieCamp i Amager Øst, Sydhavn og Bellahøj. Denne bevilling løber frem til og med 2021.

Forvaltningerne bemærker, at det fremgår af politikken, at kommunen tilbyder kontingentstøtte. Det bemærkes i den forbindelse, at Københavns Kommune administrerer en kontingentstøtteordning målrettet børn og unge i alderen 6-17 år fra økonomisk trængte familier samt børn og unge med flygtningestatus. Ordningen giver støtte til kontingent og udstyr/ture på op til 1.500 kr. årligt til aktiviteter i folkeoplysende foreninger og kommunale kulturtilbud. Samme barn kan få støtte flere år. Ordningen omfatter ikke borgere over 18 år.

Kultur- og Fritidsforvaltningen evaluerer løbende ordningen med sociale partnerskaber og potentialet for at udvide den. I 2018 blev ordningen udvidet fra 5 til 16 foreninger, og der samarbejdes i dag allerede mellem Socialforvaltningen og Kultur- og Fritidsforvaltningen om ordningen. Det bemærkes i den forbindelse, at mange af foreningerne, der er indgået partnerskab med, arbejder med at inddrage unge i udsatte byområder som frivillige, og at foreningerne modtager midler fra kommunen til at ansætte en medarbejder, der laver opsøgende arbejde med unge i de udsatte byområder, herunder unge med minoritetsbaggrund. Kultur- og Fritidsforvaltningen støtter desuden løbende foreningerne med rådgivning og sparring og tilbyder kurser i inklusion i foreningslivet for folkeoplysende foreninger. Det bemærkes yderligere, at kommunen ikke i dag har kurser for tilflyttere til kommunen. Forslaget kan rejses politisk ved de årlige budgetforhandlinger.

Kultur- og Fritidsforvaltningen arbejder løbende på at øge valgdeltagelsen gennem forskellige initiativer, fx via Facebook, selvproducerede valgfilm, og ved kommunalvalget blev Kommunernes Landsforenings kampagne brugt. Der har ved de sidste budgetforhandlinger været rejst forslag om midler til at øge valgdeltagelsen, men det blev ikke vedtaget.

Mål 8. Flere københavnere med minoritetsbaggrund skal være inkluderet i det omkringliggende samfund

Diskrimination

I flere høringssvar lægges vægt på, at Integrationspolitikken ikke i tilstrækkelig grad adresserer problemet omkring diskrimination. Diskrimination er et generelt problem, som ikke kan løses ved at se på enkeltituationer, såsom diskrimination i nattelivet eller i den offentlige transport.

Det bemærkes, at Integrationspolitikken kun indeholder lidt om diskrimination og udelukkende under pejlemærke 3 om aktiv deltagelse i kultur- og foreningslivet. Det er vigtigt at forholde sig specifikt og konkret til diskrimination, bl.a. på arbejdsmarkedet. Endelig anføres, at social kontrol og diskrimination er vidt forskellige udfordringer, og at beskrivelserne heraf bør være i to separate afsnit.

Høringssvarene opfordrer til, at der rettes opmærksomhed mod grupper med dobbelt minoritetsbaggrund. Der bør være et særligt blik for LGBT-gruppen, som kan have udfordringer, der rækker ud over, hvad der kan løses med traditionelle integrationsindsatser. Nogle borgere kan desuden risikere dobbeltdiskrimination i form af både at have minoritetsbaggrund samt et handicap.

Endelig foreslås, at der på skoler gennemføres undervisning til fremme af tolerance, gensidig forståelse og respekt for mangfoldighed i et demokratisk samfund.

På baggrund af høringssvarene er det præciseret i politikken, at forebyggelse af diskrimination er en tværgående indsats, som vedrører flere pejlemærker. Derudover er beskrivelsen af udfordringerne ændret til, at social kontrol og diskrimination beskrives i to separate afsnit.

Beskæftigelses- og Integrationsforvaltningen bemærker, at forvaltningen bl.a. har et samarbejde med foreningen Sabaah, som med Budget 2019 er forlænget til 2022. Foreningen arbejder for at forbedre vilkårene for LGBT+-personer med minoritetsbaggrund.

Socialforvaltningen forsøger at inddrage handicapaspektet i Københavns Kommunes planlægning på alle politikområder, lige muligheder og tilgængelighed indtænkes og sikres i forhold til fysiske omgivelser og adgang til undervisning, oplysning, kultur, arbejde, kommunikation og deltagelse i den demokratiske proces.

Det er tilføjet i politikken, at Københavns Kommune vil have fokus på, at københavnere med minoritetsbaggrund ikke skal opleve at blive diskrimineret og dermed har sværere ved at komme ind på

arbejdsmarkedet. Desuden er det fremhævet at borgere, som identificerer sig som "dobbelminoriteter" med LBGT+ og etnisk minoritetsbaggrund kan opleve at være særligt udsatte for diskrimination, social kontrol og ensomhed, og kommunen vil have særligt fokus herpå.

Beskæftigelses- og Integrationsforvaltningen bemærker, at kommunen siden 2015 har haft en skoleindsats, hvor elever og lærere på københavnske grundskoler og ungdomsuddannelser tilbydes gratis oplæg og workshops om diskrimination.

Social kontrol

Der er forslag om, at man skal italesætte social kontrol sammen med de etniske danskere, der ligeledes udsættes for det – Jehovas Vidner, Indre Mission, Pinsebevægelsen m.v. Endvidere er der efterspørgsel efter et fokus på at hjælpe og bistå unge, som lider under social kontrol, til at kunne forlade deres familier.

Beskæftigelses- og Integrationsforvaltningen definerer social kontrol som følger: Der er tale om social kontrol, når individet gennem pres, tvang eller vold begrænses i sin livsudfoldelse og retten til at træffe selvstændige valg angående eget liv og fremtid. Det gælder eks. den enkeltes selvbestemmelse over egen krop og frihed til at vælge venner, fritidsaktiviteter, religion, påklædning, uddannelse, kæreste, ægtefælle. Definitionen er udarbejdet af Københavns ekspertgruppe til forebyggelse af social kontrol, som i sin rapport med anbefalinger til Københavns Kommune pointerer, at social kontrol ikke kan henføres til en bestemt religion eller etnicitet. Definitionen er skrevet ind i politikken.

I den forebyggende og oplysende indsats, som Beskæftigelses- og Integrationsforvaltningen har igangsat på skoler, klubber og boligsocialt regi, er der stor opmærksomhed på en bred italesættelse af social kontrol, der dels ikke stigmatiserer unge med etnisk minoritetsbaggrund, dels indfanger de erfaringer, unge fra fx kristne minoritetsmiljøer kan have med social kontrol.

Pejlemærke 4 – Flere københavnere med minoritetsbaggrund skal opleve en bedre sundhedstilstand og en forbedret livskvalitet

Mål 9. Flere københavnere med minoritetsbaggrund skal opleve en bedre sundhedstilstand

En række høringsvar fremhæver, at det er vigtigt med fokus på sundhedsindsatser, bl.a. for ældre minoritetsborgere. Der opfordres til at arbejde opbyggende og forebyggende samt fokusere på, hvordan sundheds- og omsorgstilbuddene gøres attraktive og tilgængelige for de ældre med minoritetsbaggrund, som ikke benytter tilbuddene.

Der efterspørges desuden, at der afprøves nye metoder, for eksempel i byens udsatte byområder. Borgere med dansk baggrund bør også inddrages i indsatserne, idet den dårlige sundhedstilstand og høje dødelighed ikke kun er knyttet til borgere med minoritetsbaggrund.

Yderligere opfordres Københavns Kommune til at målrette sundhedsindsatsen mod både det fysiske og mentale helbred. Endelig foreslås det, at det indgår i politikken, at der skal ydes behandling og særlig støtte til traumatiserede indvandrere og særlig støtte til deres børn.

Sundheds- og Omsorgsforvaltningen mener, at politikken afspejler, at der skal være fokus på sundhedsindsatser for ældre minoritetsborgere. Social ulighed i sundhed er i fokus både i Integrationspolitikken ift. borgere med minoritetsbaggrund og i Københavns Kommunes Sundhedspolitik. Sundhedspolitikken har som mål at ligestille fysisk og psykisk sundhed, og handleplan for bedre psykisk sundhed 2015-18 forlænges 2019-2022 efter beslutning fra Sundheds- og Omsorgsudvalget.

Det bemærkes, at dækningsgraden for brugen af kommunens forebyggelsestilbud viser, at Københavns Kommunes forebyggelsestilbud bliver brugt i lige så høj, eller i højere grad, af borgere med minoritetsbaggrund end af borgere med dansk baggrund.

Sundheds- og Omsorgsforvaltningen afprøver nye metoder i forhold til udgående og opsøgende diabetesindsatser i Tingbjerg.

Forvaltningerne er i forbindelse med modtagelse af nyankomne flygtninge opmærksomme på, om de pågældende har traumer, handicap eller særligt andet behov for behandling og støtte. Det sikres, at flygtninge med sådanne behov får kontakt til de relevante tilbud i kommunen eller i samarbejde med Region Hovedstaden.

Pejlemærke 5 – Flere københavnere med forskellig baggrund skal bo side om side, og færre skal udøve kriminalitet

Flere hørings svar støtter pejlemærke 5 om, at flere københavnere skal bo side om side, og nogle støtter, at der skal være flere billige boliger. Det foreslås, at pejlemærket deles op i to selvstændige pejlemærker.

Forvaltningerne har fastholdt pejlemærke 5 som ét samlet pejlemærke af hensyn til, at politikken skal være en fokuseret politik med få pejlemærker og få mål. Pejlemærket bliver fulgt via forskellige indikatorer, der afspejler kompleksiteten i pejlemærket.

Mål 12. Mere jævn fordeling af almene boliger i København, som øger den sociale balance

I høringen bemærkes det, at andelen af almene familieboliger i en bydel ikke er den primære årsag til, at byområder er udsatte. Det foreslås, at arbejdet med at sikre en blandet by ikke tager udgangspunkt i at reducere antallet af almene boliger i bestemte dele af byen, men derimod handler om at sikre gode almene boliger i hele byen, så der skabes en socialt bæredygtig blandet by, der kan sikre god integration.

Endvidere påpeges, at bl.a. parallelsamfund kan modvirkes gennem boligpolitik og skoledistrikter, og at det ses som en hindring for integrationspolitikken, at udfordringerne findes koncentreret i særlige bydele med mange socialt udsatte og etniske minoriteter.

I høringen foreslås det, at tallene for de enkelte mål bliver opgjort på bydelsniveau, da det vil give lokaludvalgene og borgere mulighed for at følge op.

Der opfordres til, at boligpolitikken kommer til at spille en mere fremtrædende plads i indsatsen mod den opdelte by, og det anbefales, at boligmassen afspejler både lejer-, andel og ejerboliger, og at andelen af almene boliger på Nørrebro fastholdelse på 25 pct.

Det nævnes, at man lokalt kan lave alternative og mere eksperimenterende indsatser, hvor det kan være relevant. Tiltag og indsatser må således vælges og tilpasses i henhold til lokale forhold.

Økonomiforvaltningen og Teknik- og Miljøforvaltningen bemærker, at det er centralt at have stort fokus på den blandede by og på, at der ikke skal være udsatte byområder i København.

Borgerrepræsentationen vedtog i juni 2017 Politik for Udsatte Byområder, der er omdrejningspunkt for indsatsen.

Økonomiforvaltningen bemærker, at arbejdet med at sikre en blandet by ikke tager udgangspunkt i at reducere antallet af almene boliger. Arbejdet med at sikre en blandet by tager bl.a. udgangspunkt i, at andelen af almene boliger i skoledistrikter med en høj andel af almene boliger skal reduceres, fx via fortætning med private boliger. Samtidig skal andelen af almene boliger i skoledistrikter med en relativ lav andel af almene boliger øges, fx ved, at Københavns Kommune stiller krav om almene boliger i nye lokalplaner. Målsætningen er således i tråd med målsætningen om en sammenhængende by med blandede ejerformer, som formuleret i Kommuneplan 2015 og Politik for Udsatte Byområder. Det er områder som administreres af hhv. Økonomiforvaltningen og Teknik- og Miljøforvaltningen.

Økonomiforvaltningen og Teknik- og Miljøforvaltningen vurderer, at boligpolitikken ikke bør have en mere fremtrædende plads i Integrationspolitikken. Økonomiforvaltningen bemærker, at det er

kommuneplanen, der sætter rammerne for byens overordnede udvikling. Som en del af kommuneplanen fremgår retningslinjer og mål for byens fysiske udvikling, herunder for boligområdet. Økonomiforvaltningen opfordrer til, at lokaludvalgene ifm. høringerne af kommuneplanstrategien og Kommuneplan 2019 afgiver høringssvar.

Forvaltningerne har ikke mulighed for at opgøre målene på bydele, idet forvaltningerne ikke har de fornødne data.

Øvrige bemærkninger

Om religion

Det foreslås, at børn og unge får mulighed for at reflektere over sammenhængen mellem religion og demokrati, arbejds- og samfundsliv i folkeskolen eller på ungdomsuddannelsen. Det foreslås ligeledes, at lærere, boligsociale medarbejdere og relevante faggrupper uddannes i religiøse temaer af betydning for integration.

Enkelte høringssvar lægger vægt på, at der er behov for et øget fokus på religionens rolle i integrationsindsatsen, og der opfordres til, at den positive og negative betydning heraf italesættes. Det er vigtigt, at udfordringer med religiøse dimensioner bliver italesat og behandlet med religiøse løsninger. Endelig foreslås det, at Københavns Kommune understøtter en tæt kontakt med primære intra-religiøse og inter-religiøse netværk, som bygger på sunde demokratiske værdier, og at disse aktivt benyttes til at få københavnere med minoritetsbaggrund i tale.

Forvaltningerne har ikke ændret i politikken på baggrund ovenstående høringssvar. Det bemærkes, at Børne- og Ungdomsforvaltningen i dag under "åben skole" understøtter brugen af forløbet "Din tro-min tro", som sætter religion på dagsordenen.

De boligsociale medarbejdere er ansat i boligorganisationerne, og kommunen kan således ikke anvise efteruddannelse til denne målgruppe. Teknik- og Miljøforvaltningen kan dog oplyse, at det kræves, at de boligsociale medarbejdere løbende deltager i kurser og netværk, der sikrer, at de er klædt på til at løfte bl.a. de integrationsopgaver, de arbejder med.

Københavns Kommune har et tilbud til københavnske skoler, foreninger og institutioner om at få besøg af et dialogkorps kaldet 'Fordomsfulde diplomater'. Dialogkorpset har til formål at øge københavnernes viden om islam og jødedom, fremme gensidig forståelse og hermed forebygge fordomme og diskrimination i det danske samfund, blandt jøder, muslimer og andre danskere imellem. Forvaltningerne bemærker, at Københavns Kommune samarbejder

med bestyrelser i københavnske moskéer om opkvalificeringskurser som led i en forebyggende indsats i civilsamfundet. Beskæftigelses- og Integrationsforvaltningen understøtter desuden etableringen af et partnerskab mellem Københavns Kommune og københavnske moskéer, hvor formålet er at understøtte den fortsatte organisationsudvikling af moskéerne og samtidig styrke samarbejdet mellem moskéerne og Københavns Kommune.

Om forælderrollen

En række høringssvar efterspørger et større fokus på forældres deltagelse i foreningslivet (fx kurser i forældreskab), og tiltag for, at forældre inddrages mere og i en forpligtende grad i deres børns skolegang og fritidsaktiviteter. Der opfordres til, at beskæftigelsesinitiativer skal kombineres med opbygning af social kapital og kapacitetsopbygning hos forældre. Det understreges, at kommunen ikke må opgive at mobilisere forældregruppens ressourcer, ikke kun i forhold til forælderrollen, men også i forhold til at få dem ind på arbejdsmarkedet.

Det fremgår allerede af politikken, at kommunen aktivt vil arbejde med forældreoplysning og forældreinddragelse. Derudover er tilføjet i politikken, at forældre i højere grad kan inddrages i foreningernes frivillige arbejde.

Socialforvaltningen og Børne- og Ungdomsforvaltningen arbejder allerede med forældreinddragelse, bl.a. via indsatsen "Tæt på Familien". Ligeledes har der i forbindelse med implementeringen af folkeskolereformen været stort fokus på "forældre som ressource". Endelig er der i forbindelse med modtagemodellen "Ny i København" stort fokus på forældrenes rolle.

Om mangfoldig rekruttering

Det fremhæves i høringen, at medierne i den seneste tid har kunnet fortælle, hvorledes de faktiske forhold på beskæftigelsesområdet, herunder den rekordhøje beskæftigelse blandt både danske og nydanske, fortsat ikke reflekteres i virksomhedernes perception som en oplevet succes. Det er faktisk det modsatte, der gør sig gældende, godt hjulpet af bl.a. den værdipolitiske debat. Det foreslås på den baggrund, at virksomheder aktivt gøres opmærksom på risikoen for ubevidst selvcensur/tilbageholdende adfærd i forhold til mangfoldighed, som følge af den frie og til tider meget skarpe værdidebat.

Der efterspørges undervisning i kulturforståelse, mangfoldighed og inklusion for ledere, rekrutteringskonsulenter og ansatte i Københavns Kommune, mhp. at fremme integration og modvirke bevidst og ubevidst diskrimination. Det fremhæves, at det er vigtigt at have fagprofessionelle medarbejdere med interkulturelle kompetencer i

normalindsatserne, og at der er behov for kvalificeret og tilstrækkelig tolkebistand.

Forvaltningerne arbejder allerede for interkulturelle kompetencer i kommunens indsatser og i kommunen, fx på Peder Lykke Plejecenteret.